

Existují pravidla pro uplatňování čárek ve **větě jednoduché** a v **souvětí**.

Pravidla psaní čárek ve větě jednoduché.

K dobrému pochopení pravidel potřebujeme znát jednotlivé větné členy:

<i>podmět</i> Stromy	<i>přívlastek neshodný</i> uprostřed zahrady	<i>přísudek</i> mají	<i>přísl.urč času</i> dnes
<i>přívl.shodný</i> voňavé	<i>předmět</i> květy	<i>doplňk</i> zabarveny	<i>přísl.urč.způsobu</i> do růžova.

Podmět – vyjadřuje původce děje nebo nositele činnosti, stavu nebo vlastnosti
Nejčastěji je vyjádřen **pod.jménem**, ale může být všemi druhy slov (mladší pracovali).

Přísudek – vyjadřuje co podmět dělá, co se s ním děje, jaký je.

Bývá vyjádřen **slovesem**.

Přísudek jmenný se sponou: Bratr je (bude) architektem.

Počasí je (bude) příznivé.

Předmět – je závislý na slovese nebo přídavném jménu a tážeme se na něj pád.otázkami mimo 1. a 5. pád.

Bývá vyjádřen **pod.jménem**, **zájmenem** (trápil *ho*), **infinitivem** (schopen *dosáhnout*).

Přívlastek – rozvíjí podstatné jméno, přesněji ho vymezuje

shodný - shoduje se s pod.jménem v čísle, pádě a rodu, bývá vyjádřen

příd.jménem

neshodný - neshoduje se v čísle, pádě a rodu, bývá vyjádřen **pod.jménem** či příslovcem

Přísl.určení – určuje význam sloves (může i rozvíjet příd.jméno či přísl.)

pomocí vnějších okolností

místa, času, způsobu, míry, příčiny

Bývá vyjádřeno **příslovcem**, **pod.jménem v předložkovém pádě**

Doplňk - určuje vlastnost, kterou má podstatné jméno za určitého děje

Přívlastek rozvíjí pod.jméno bezprostředně, doplňk

prostřednictvím slovesa (mají *zabarveny*).

Bývá vyjádřen příd.jménem (pod.jménem).

Ve větách jednoduchých čárkou oddělujeme:

1. Vsuvky.

Přihodilo se to, **vzpomínám si dobře**, právě před rokem.

Vsuvka je volně vložena do věty. obsahově s větou souvisí, ale není závislá na žádném jejím členu. Vsuvky oddělujeme čárkami.

Některé vsuvky, zpravidla vyjádřené jedním slovem, čárkami neoddělujeme:

Přihodilo se to **myslím** před rokem. Přihodilo se to, **pokud mě paměť neklame**,
Přijdu k vám **možná** za týden.

2. Oslovení.

Pavle, jak se ti to líbí? Dejme se do jídla, **přátelé!** Všechny vás, **studenti**,
srdečně vítáme.

Oslovení je jednočlennou větou, může stát zcela samostatně.

Podobně je to s citoslovci či jinými výrazy postavenými mimo větu:

Haló, slyšíte mě? **Hudbu**, tu miloval ze všeho nejvíce.

3. Jednotlivé členy několikanásobných větných členů,

pokud nejsou spojeny spojkami a, i, ani, nebo s významem slučovacím.

V sadě byly pěstovány **jabloně, třešně a hrušky**.

Znáte některé obrazy **Alšovy nebo Mánesovy?**

Jsou-li spojeny jinými výrazy, oddělujeme je čárkou:

(ale, nýbrž, a proto, a to, a tedy, a ne, nejen – nýbrž i, jednak – jednak, ani – ani,
buď – anebo)

Jsou to **ochotné, a proto úspěšné** prodavačky.

Byly to **nejen zajímavé, ale i nové** informace.

4. Volný přívlastek

stojící za svým řídicím členem, který můžeme vynechat aniž se změní smysl věty:

O tomto tématu, **nyní často probíraném**, vám mohu poreferovat.

Svěrákův Kolja, **poctěný Oskarem**, je stále promítán.

Bez čárky-přívlastek těsný:

Cizokrajné ovoce **dovezené v nemrazicích kamionech** rychle poléhalo zkáze.

5. Přístavek

Pomocí podstatného jména blíže určuje větný člen, ke kterému je přistaven:

Antonín Dvořák, **rodák z Nelahozevsí**, se ocitl v Americe.

6. Vysvětlivky, výčty, volně připojené větné členy,

které bývají uvedeny výrazy: a to, totiž, tj., zejména, zvláště, jako

Ve městech, **zejména velikých**, se lidé málo znají.

Ze všeho nejraději měl rohlíčky, **a to pocukrované**.

V jednoduchých větách se čárky nepíší:

1. Jsou-li jednotlivé větné členy několikanásobných větných členů spojeny spojkami **a, i, ani, nebo** s významem **slučovacím**.
Na břehu leželo mnoho **velkých i malých** kamenů.
2. V ustálených spojeních:
staří mladí, hory doly, zuby nehty, čím dál tím více, přišlo pět šest lidí, křížem krážem.
3. Mezi přívlastky postupně se rozvíjející (nelze vložit a):
Zazpívali jsme si **naše krásné lidové** písně.
4. *Před ani za přívlastek těsný*
(který nelze vynechat aniž by se změnil smysl věty):
Pravidla **potřebná k silničnímu provozu** jsou všeobecně známa.
5. Mezi příslovečná určení, která nejsou souřadně spojena:
V Praze dne 1. září.
Stalo se to včera ráno nedaleko autobusové zastávky v Novosedlech.
6. Před přirovnávacími spojkami **jako, jakožto, než**,
uvozují-li jen větný člen, nikoliv celou větu.
Opatroval ji jako oko v hlavě. x Opatroval ji, jako by se předtím nic nestalo.
Jsi starší než já. x Jsi starší, než jsem si myslel.
7. Před spojkami vyjadřujícími totožnost: **aneb, čili, neboli**
Báseň výpravná neboli epická.

Pravidla psaní čárek v souvětí

Poznávacím znamením věty je přítomnost slovesa ve tvaru určitém.

Chirurgové by **měli** operovat a léčit.

Věty v souvětích souřadných i podřadných (kdy je jedna věta závislá na druhé) oddělujeme čárkami.

Čárky v souvětích nepíšeme

Mezi dvěma hlavními větami v poměru slučovacím, spojenými spojkami a, i, ani, nebo.

Noc byla jasná a měsíc svítil.

Mezi větami vedlejšími závislými na téže větě, spojenými spojkami a, i, ani, nebo.

Byli spolu jen několik měsíců, kdy bylo teplo a kdy se dalo spát pod širým nebem.

Čárka před –a- se píše:

Jestliže je poměr mezi větami v souvětí souřadném jiný než slučovací.

Poměr mezi větami v souvětí souřadném může být:

Slučovací, stupňovací, odporovací, vylučovací, příčinný a důsledkový

Strýc sbírá rád houby, a proto si vyšel zrána do lesa. (poměr důsledkový)

Výborně jsem si zalyžovali, a dokonce jsme si i zabruslili. (poměr stupňovací)

Vedlejší větu vloženou do věty hlavní nebo mezi dvě věty hlavní oddělujeme čárkou z obou stran.

Prvním dárkem, který dostal, byl krásný nůž.

Čekali jsme na něj, a když nepřišel, odešli jsme.